התחדשות כיכר רבין

מייזליץ כסיף אדריכלים

תפישת התכנון

התכנון המוצע של כיכר רבין מציע מקום שלצד תפקידו כ'מרחב הכלל' המובהק ביותר לביטוי הציבוריות הישראלית מייצר גם את המקום לפרט, מקום המאפשר תחושת שייכות וביטוי אישי ומחזק את תחושת המשמעות וההשפעה של כל אחד ואחת. מימדיה הייחודיים של הכיכר העירונית הגדולה בישראל מאפשרים את קיומם של האירועים הציבוריים הגדולים בישראל וכן ירידים ואירועים עירוניים מגוונים, אך תפקודה כמרחב ציבורי של חיי היומיום, מרחב חולין עשיר ותוסס הלוקח חלק פעיל בשגרת החיים של תושבי העיר, הינו האתגר שעמד לנגד עינינו.

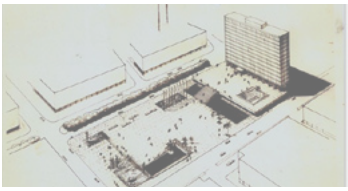

הרעיון התכנוני מציע את התחדשותה של תפישת "המלבן הריק" של הכיכר והתאמתה לעירוניות העכשווית וצרכי הציבור של העיר המצטופפת.
המרחב המונומנטלי של שנות ה-50, שתוכנן כמפגן של עוצמה על מנת לאפשר אסיפות והתקהלות של ציבור רב, נדרש כעת להכיל גם את חיי היום יום ומציע, בנוסף למלבן הריק שנשמר לאירועים ההמוניים, גם מגוון מרחבים בקנה מידה אינטימי, שיארחו את תושבי העיר ומבקריה לכל אורך ימות השנה.

בתכנית המוצעת מוצב בלב המלבן האורבני מעגל, אשר אדוותיו נפרשות על כל שטח הכיכר. המעגלים, האדוות שמתחילות מקולו של היחיד, ומתעצמות בקולם של רבים, יוצרות בכיכר רבין דימוי אייקוני של מעגלי השפעה שמזכיר בכל מבט ממעל על העיר את עוצמתו של הביטוי הציבורי ונטייתו להתרחב ולהדהד במרחב.

למלבן כסמלה העירוני של הכיכר ולמשולש כסמל העמידות והתקומה הלאומית מתווסף בהצעה זו המעגל, כצורה פלטונית חסרת היררכיה, המייצגת את מעגל השיח השיוויוני ואת עוצמתה של הדמוקרטיה.

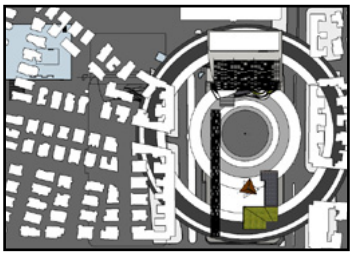

דימוי המעגל המרכזי, 'מעגל השיח' שהופך לאייקוני על מפת העיר פתוח לפרשנויות רבות, אם כ'מעגל השתקפות' המשקף לנו את פועלנו, אם כעין הציבורית שפקוחה תמיד ואם כסמל הגיאומטרי של השיתוף והשיוויוניות. במרכז הכיכר יוצר המעגל מרחב גמיש ומשתנה המתאים עצמו לשימושים הרבים והמגוונים של הכיכר. ביום קיץ חם הוא משטח רטוב עם מזרקות לילדים ובסוף היום הופך יבש ומאפשר הרקדה, מלחמת כריות או סתם ערב של חול. ביום חורף שמשי הוא הופך לבריכת השתקפות המזמינה את התושבים לשבת על גדותיו ולהנות מהשלווה שהוא מקרין וביום קיץ שמשי הוא האתר למלחמת המים המסורתית או לחגיגות הזכיה בגביע.

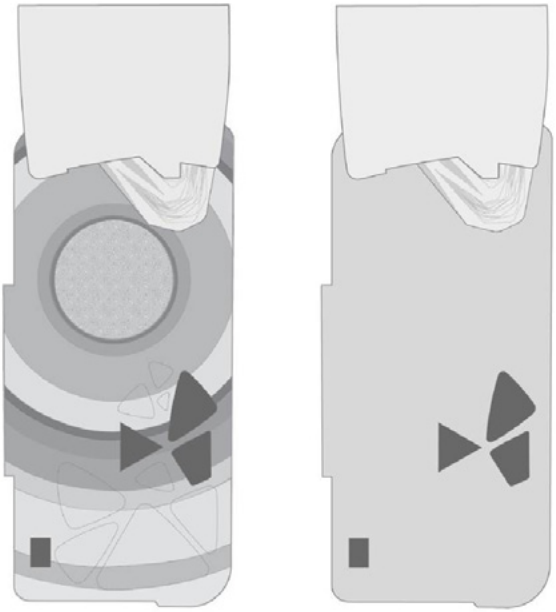

דוגמת הריצוף

המרחב הפנוי

מרכיבי הכיכר המוצעת

'הסלון העירוני' – מבנה לשימוש הקהילה

מבנה בן 2 מפלסים וגלריה המייצר שלוחה נוספת של בנין העיריה ומשמש כמרחב המחבר בין העיריה לבין תושבי העיר המהווה גם דופן פעילה המחיה את הכיכר. מערך התנועה הורטיקלי המחבר את כל מפלסי הפרויקט משולב בחלקו המערבי של המבנה כאגף נפרד הפתוח 24/7 ומהווה עוגן של סירקולציה המחבר בין מפלסי החניון, מפלס הכיכר ומפלס המרפסת עם הכניסה הדרומית החדשה לעיריה.

המרפסת העירונית

החייאת המרפסת ההיסטורית והפיכתה לחלק אינטגראלי של מרחב הכיכר כמבואת כניסה פעילה למבנה העיריה ברוח התכנון מקורי מושגת על ידי הפיכתה למרחב מארח עם גישה קלה ומזמינה. חיבור המרפסת למפלס הכיכר נעשה בעזרת אלמנט נופי נגיש וירוק המשלב מהלך מדרגות אורגני, רמפה נגישה, טרסות ישיבה מגוננות, עצי צל ופינות ישיבה. המרפסת כולה מוצלת על ידי הפרגולה הגדולה בעיר ומכילה אזור של בית הקפה, פינות מגוננות לישיבה נוחה לקבוצות בגדלים משתנים וכן מרחב לפעילויות עירוניות וקהילתיות החל משיעורי יוגה ומחול ועד למיזמי עיצוב ותערוכות חוץ שיוכלו להתקיים על משטח הדק הגדול והמוצל. מעבר לפעילויות אלה יהפוך שטח המרפסת למקום מפגש מזמין הן ליחידים והן לקבוצות ספונטניות או מאורגנות: מחניכי תנועות הנוער שמגיעים לעיר ועד לקבוצות תיירים שיוכלו לשבת על הטרסות שבגג הגלריה העירונית ולשמוע הסברים על מורשת הכיכר ותולדות תל אביב. לכיכר רבין כאתר מורשת ותיירות המכיל את אנדרטת השואה והתקומה ואת האנדרטה לזכרו של יצחק רבין מוצע ציון נוסף שיאזכר על המרפסת העירונית את נאומו של יצחק רבין וקריאתו לשלום וסובלנות של כל חלקי העם. בדומה למקומות רבים בעולם בהם מונצחים נאומים היסטוריים של מנהיגים מוצע להציב על מעקה המרפסת לוח כתוב שיאפשר למבקרים המזדמנים והקבועים לקרוא את דבריו האחרונים של יצחק רבין במקום בו הם נאמרו.

המעגל

מעגל מים, מעגל שיח, מעגל זכרון, מעגל שיתוף, מעגל השתקפות, מעגל משחק, מעגל שלג, מעגל שבת, מעגל הופעה, מעגל ידיים.

מעגל מים

מעגל שיח

מעגל זכרון

מעגל שיתוף

מעגל השתקפות

מעגל משחק

מעגל שלג

מעגל שבת

מעגל הופעה

מעגל ידיים

הדשא הגדול

בחלק הדרומי של הכיכר הורחבו אזורי המדשאות על מנת לאפשר אזורי מנוחה וצל בלב העירוני ההומה. מרחב זה מהווה הגדלה משמעותית לאזור הדשא הקיים ויוצר בדופן הדרומית של הכיכר כר דשא המהווה מצרך נדיר ונדרש במרכז העיר. בעת אירועים ועצרות הפארק משתלב כחלק אינטגראלי מן המרחב.

הפרגולה המערבית

לאורך הגדה המערבית של הכיכר נמתחת פרגולה המאפשרת דופן ישיבה ושהייה לאורך המרחבים המשתנים של הכיכר ומחברת את הכיכר עם תנועת הולכי הרגל של רחוב מלכי ישראל. מרחב מאורך זה המשלב הצללה וצמחיה מטפסת מאפשר ישיבה נוחה למבקרי הבנין.

הבריכה האקולוגית

בשני שלבי הביצוע של הפרויקט מוצע לשמור על מיקומה של הבריכה האקולוגית בדופן המזרחית של הכיכר כמקום של רוגע ושקט המשלב מים וצל ומאפשר אתנחתא ירוקה כחלק מהדופן העירונית של רחוב אבן גבירול.

מערך תנועה ורטיקלי

שלב א'– 3 גרמי מדרגות ושני פירי מעליות בדופן המערבית של הכיכר.

שלב ב'– מבנה כניסה ויציאה לרק"ל בדופן המזרחית.

החניון –מכיל מעל 600 מקומות חנייה, אזור תפעולי לאירועים, מקלט ציבורי לשעת חירום וכל המערכות הקשורות לחניון כולל חיבורים לבית העירייה בתת הקרקע.

קרדיט:
אדריכלות ונוף: מייזליץ כסיף אדריכלים
תכנון תנועה: אמאב תחבורה ותנועה
יעוץ מערכות : נעם הררי מהנדסים יועצים